

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Bili krovi i japjenice

NASTAVNO PODRUČJE	Priroda i društvo Hrvatski jezik, Matematika, Likovna kultura, Glazbena kultura, Tjelesna i zdravstvena kultura, Građanski odgoj
TEMA	Bili krovi i japjenice
DIDAKTIČKI CILJEVI/ ISHODI UČENJA	<p>Učenik će moći</p> <ul style="list-style-type: none">riječima iskazati nove spoznaje o kulturi življenja i privređivanja u zavičaju nekad i danas- razumjeti i objasniti razlike u gospodarskim djelatnostima u zavičaju nekad i danas- razumjeti i objasniti pojam baština- razumjeti i objasniti funkciju japjenice i njen značaj u životu otočana tijekom povijesti- razumjeti i objasniti primjenu vapna u kućanstvu, poljoprivredi i stočarstvu, graditeljstvu- zamijetiti i iskazati razlike između vapna i drugih vezivnih građevinskih materijala- primijeniti stečeno znanje pri rješavanju matematičkih problema (mjere, pretvaranje, uspoređivanje veličina, procjenjivanje)- razumjeti i objasniti razlike između zavičajnog govora i standardnog jezika- izražavati misli, osjećaje i spoznaje zavičajnim i standardnim idiomom-usmeno i pisano- usvojiti leksik standardnog i zavičajnog idioma povezan s temom (razlikovati imenice, glagole i pridjeve)- zamijetiti i razumjeti personifikaciju u usmenim iskazima graditelja japjenice- prepoznati zvuk zavičajne glazbe, folklorne glazbe dalmatinskih otoka, pjevati zavičajne tradicionalne pjesme-razumjeti i riječima iskazati odnose u obitelji i zajednici, uloge i odgovornosti- razumjeti i riječima iskazati vrijednost rada i zaštite na

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

	<p>radu</p> <ul style="list-style-type: none">- kreirati i iskazati prijedloge za oživljavanje starog zanata i korištenje kvalitetnog proizvoda- stvaralačkim izrazom (riječju, slikom, crtežom, volumenom i masom u prostoru, fotografijom, zvukom, pokretom...) pokazati prednosti uporabe tradicionalnoga proizvoda i oživljavanje starih zanata
KLJUČNI POJMOVI)	<p>Priroda i društvo :</p> <ul style="list-style-type: none">-izgled zavičaja, reljef, podneblje-gospodarske djelatnosti zavičaja-povijest zavičaja, kulturno povijesni spomenici zavičaja <p>Hrvatski jezik :</p> <ul style="list-style-type: none">-književni jezik i zavičajni govor-pripovijedanje, razgovor, intervju, izvještaj-izražajno čitanje-personifikacija-imenice, glagoli i pridjevi <p>Matematika :</p> <ul style="list-style-type: none">-mjerjenje i procjenjivanje duljine dužine u prirodi-krug i kružnica, polumjer i promjer <p>Likovna kultura :</p> <ul style="list-style-type: none">-crtež, skica-odnosi veličina, kompozicija volumena i mase u prostoru <p>Glazbena kultura :</p> <ul style="list-style-type: none">-zavičajna glazba, folklorna glazba dalmatinskih otoka-melodija, ritam i tekst klapske pjesme <p>Tjelesna i zdravstvena kultura :</p> <ul style="list-style-type: none">-igre na otvorenom, penjanje u prirodi, hodanje i trčanje različitim tempom <p>Građanski odgoj :</p> <ul style="list-style-type: none">-identitet i suživot u zajednici, volontiranje, poduzetništvo (kultura života i privređivanja)
Vrsta aktivnosti (predavanje, istraživanje, kreativni odziv na temu)	<p>Izlaganje i razgovor</p> <p>o životu ljudi na otoku u sadašnjosti i prošlosti, kako su živjeli nekad, kojim su se gospodarskim djelatnostima bavili, zašto, kako su obrađivali kamen, od čega su</p>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

	<p>gradili kuće, zašto, koji su vezivni materijal upotrebljavali, koja su znanja i vještine bili cijenjeni, zašto...</p> <p>Istraživanje literature Istražiti pisane izvore koji govore o kamenarstvu i vapneničarstvu</p> <p>Istraživanje u neposrednoj okolini i praktične aktivnosti Prikupljati informacije o vapneničarstvu na Braču u razgovoru sa starijim sumještanima (proizvodnja vapna, transport, upotreba, prednost vapna nad drugim materijalima...) Pratiti i bilježiti postupak gradnje japjenice i pomagati u radu Razvijati i zapisivati zavičajni leksik povezan s vapnom i upotrebom vapna</p> <p>Obrada informacija Obraditi prikupljene podatke, uzročno-posljedično povezati izgled zavičaja, kulturu života i privređivanja i životne uvjete Stvarati zaključke i iskazivati stečene spoznaje o vapneničarstvu, rješavati zamišljene probleme Povezati prikupljene podatke sa sadržajima ostalih nastavnih područja</p> <p>Kreativni odziv na temu Stvaranje „knjige“ o vapnu s likovno- literarnim kreativnim uradcima</p>
Dob učenika/razred	Učenici 3. i 4. razreda / 9 i 10 godina
Didaktički scenarij	<p>Motivacija za rad na projektu Učenici predstavljaju djelatnosti svojih roditelja te se raspituju čime su se bavili njihovi stariji preci nekad. Uspoređujemo rezultate o vrsti i učestalosti pojedinih djelatnosti i prikazujemo ih jednostavnim grafičkim prikazom Uočavamo neka zanimanja koja danas ne postoje Učenici žele saznati više o vapneničarstvu Intepretacija pjesme Stjepana Pulišelića „Japjeničar“</p>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

	<p>Istraživanje literature Istraživati pisane izvore o kamenarstvu i vapneničarstvu na otoku Braču Istraživati zapise o tradiciji gradnje japjenica na okolnim otocima i u drugim krajevima domovine</p> <p>Istraživanje u neposrednoj okolini Raspitati se kod starijih mještana i posljednjih graditelja japjenice gdje, kako i zašto se proizvodilo vapno Istražiti mogućnosti upotrebe vapna u kućanstvu, poljoprivredi i stočarstvu, graditeljstvu Upoznati postupak gašenja živog vapna Istražiti kako se vapno transportiralo Istražiti prednost vapna nad drugim građevinskim materijalima</p> <p>Terensko istraživanje i praktične aktivnosti Podijeljeni u manje skupine učenici u više navrata odlaze na teren i obavljaju svoje zadatke</p> <ol style="list-style-type: none">1. skupina sudjeluje u gradnji japjenice2. skupina intervjuira posljednje graditelje japjenice3. skupina zapisuje zavičajni leksik povezan s vapnom i upotrebom vapna4. skupina fotografira i ilustrira proces gradnje japjenice <p>Tijekom rada mjere i procjenjuju potrebne duljine dužina (promjer i dubina rupe za japjenicu, dimenzije kamena, veličine različitih otvora...) U pauzama učenici se igraju na otvorenom. Penju se, hodaju i trče u prirodi.</p> <p>Obrađa prikupljenih podataka Učenici obrađuju prikupljene podatke o vapneničarstvu na Braču (pišu na književnom i zavičajnom idiomu, smišljaju matematičke priče i zadatke povezane s temom, stvaraju ilustracije, ideje za uređenje scene za javno predstavljanje)</p> <p>Kreativni odziv na temu - izraditi „knjigu“ o vapnu (koristiti leksik i rečenične</p>
--	--

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

	<p>strukture prikupljene u istraživanju</p> <ul style="list-style-type: none">- interpretirati stihove na čakavskom idiomu povezane s temom- izraditi maketu japjenice- napraviti propagandne listiće koji potiču uporabu vapna u svakodnevnom životu <p>Javno predstavljanje rada</p> <p>Učenici javno predstavljaju materijalne rezultate svoga rada (knjigu i propagandne listiće). Svi sudjeluju u dramskom prikazu u naučenoga. Glume crtice iz života na japjenici i uz japjenicu, koriste se književnim jezikom i zavičajnim govorom, njeguju zavičajne pjesme i ples primorskog zavičaja.</p>
Mjesto učenja (učionica, teren, muzej, galerija...)	Neposredna okolina, učionica
Didaktička sredstva (edukativni materijal)	živa riječ, primjeri iz svakodnevnoga života, literatura
Trajanje aktivnosti	25 sati
Način i modeli provjere ostvarenosti ciljeva	Procjena izlaganja i učeničkih objašnjenja Analiza učeničkih uradaka – stvaralačkih rezultata rada
Vidljivi rezultati rada (fotografije, opisi, prezentacije, dramski prikaz, film...)	„knjiga“ o vapnu, fotografije, propagandni listići, maketa japjenice, dramski prikaz „Bili krovi i japjenice“ , PP prezentacija